

LEKARZ WETERYNARII

1. Informacje ogólne

Głównym zadaniem lekarza weterynarii jest zapobieganie, rozpoznawanie i zwalczanie chorób zwierząt, kontrola stanu zdrowotnego i higienicznego zwierząt oraz żywności pochodzenia zwierzęcego. W zasadzie nie ma podziału na specjalizacje, a każdy weterynarz powinien sobie poradzić z każdym zwierzęciem, jednak w praktyce niektórzy koncentrują się na konkretnych gatunkach.

Poza badaniem i oceną stanu zdrowia zwierząt, weterynarz zajmuje się rozpoznawaniem chorób, ich leczeniem, zapobieganiem im oraz przeprowadzaniem zabiegów chirurgicznych. Musi mieć odpowiednią wiedzę do wykonywania badań laboratoryjnych, wydawania recept i dawkowania leków. Podstawą leczenia jest szczegółowy wywiad, który umożliwia postawienie właściwej diagnozy. W leczeniu w pierwszej kolejności są podawane środki farmakologiczne, a dopiero gdy nie odnoszą one skutku, zachodzi potrzeba poważniejszej interwencji. Istotną dziedziną weterynarii jest zapobieganie chorobom, polegające na szczepieniach ochronnych, podawaniu leków przeciwpasożytniczych i badaniach profilaktycznych mających na celu wychwycenie zwierząt chorych lub nosicieli.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Do weterynarza należy także wydawanie świadectw zdrowia, opinii i orzeczeń lekarsko-weterynaryjnych, sprawowanie nadzoru i kontroli weterynaryjnej nad podmiotami zajmującymi się działalnością związaną ze zwierzętami oraz podejmowanie decyzji dotyczących zwierząt, surowców zwierzęcych, pasz i surowców paszowych importowanych lub przewożonych przez terytorium kraju. W zakresie uprawnień lekarza weterynarii znajduje się również badanie zwierząt rzeźnych, mięsa i innych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz nadzór nad warunkami sanitarno-weterynaryjnymi punktów gromadzenia zwierząt. Miejscem pracy osób z uprawnieniami do wykonywania zawodu weterynarza mogą być:

- państwowe lub prywatne kliniki i przychodnie dla zwierząt małych i dużych
- inspektoraty weterynaryjne i stacje sanitarno-epidemiologiczne
- ogrody zoologiczne
- ферmy hodowlane
- ośrodki zajmujące się badaniem produktów spożywczych
- rzeźnie
- laboratoria
- firmy farmaceutyczne
- ośrodki akademickie (działalność badawcza i dydaktyczna).

Inna jest specyfika pracy w gabinecie w mieście, gdzie większość pacjentów to zwierzęta małe, a inna poza miastem, gdzie lekarz styka się ze zwierzętami hodowanymi. W tym drugim przypadku częstsze są wizyty u pacjentów, gdyż największe zwierzęta nie są transportowane do lekarza.

W zależności od miejsca i charakteru pracy lekarz weterynarii pracuje od kilku do kilkudziesięciu (całodobowe dyżury w lecznicach czy szpitalach) godzin dziennie, zarówno w dzień, jak i w godzinach nocnych, także w dni ustawowo wolne od pracy. Praca lekarza weterynarii ma charakter samodzielny, ale opiera się w dużej mierze na kontaktach z ludźmi.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Czynnikami uciążliwymi w jego pracy są: narażenie na zakażenie chorobami zakaźnymi lub inwazyjnymi, wypadki typu: przygniecenie, kopnięcie, pogryzienie.

2. Wymagania

Lekarz weterynarii powinien być miłośnikiem zwierząt, mającym umiejętność spokojnego i umiejętnego ich traktowania. Równie ważne jest podejście do ich właścicieli, zdobycie ich zaufania i przekonanie do współpracy. Lekarz weterynarii powinien charakteryzować się odwagą, ale także wyobraźnią i zdrowym rozsądkiem. Powinien być osobą spostrzegawczą, posiadającą zdolność logicznego myślenia. Konieczna jest podzielność uwagi i zdolność błyskawicznego reagowania. Potrzebna jest wytrzymałość na trudne warunki pracy i długotrwały wysiłek fizyczny.

Niezbędne w pracy lekarza weterynarii są: wysoka sprawność narządu wzroku (dobra ostrość wzroku, prawidłowe rozróżnianie barw, widzenie stereoskopowe, dobre widzenie po zmroku), węchu, sprawność kończyn górnych, w szczególności zręczność rąk i palców oraz prawidłowy zmysł dotyku, równowagi, a także sprawny układ mięśniowy i kostno-stawowy oraz bardzo dobra ogólna sprawność fizyczna. Przydatny jest prawidłowy zakres pola widzenia. Istotny jest też stan słuchu, który m.in. musi umożliwiać przeprowadzanie badań lekarskich (np. osłuchiwanie) i/lub komunikację werbalną, np. gdy konieczne jest przeprowadzanie wywiadu przed postawieniem diagnozy.

3. Czynniki utrudniające zatrudnienie w zawodzie

Czynnikiem utrudniającym pracę w zawodzie są zaburzenia niewielkiego i dużego stopnia sprawności kończyn górnych, w szczególności w zakresie zręczności palców i rąk, oraz znacznego stopnia dysfunkcja kończyn dolnych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Utrudnieniem są też wady i dysfunkcje narządu wzroku, niedające się skorygować szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, zaburzenia w zakresie rozróżniania barw, widzenia stereoskopowego, koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz percepcji kształtów.

Poważnym ograniczeniem są zaburzenia zmysłu węchu, dotyku oraz równowagi.

Przeciwwskazaniem bezwzględnym jest nosicielstwo chorób zakaźnych, choroby pasożytnicze, choroby skóry rąk.

Utrudnieniem jest również niepełnosprawność słuchu, która uniemożliwia np. przeprowadzanie badań lekarskich (osłuchiwanie zwierząt) i/lub prowadzenie komunikacji werbalnej, gdy niezbędny jest kontakt z klientami.

4. Możliwość zatrudnienia w zawodzie osób z niepełnosprawnością

4.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

W zawodzie lekarza weterynarii niezbędna jest sprawność kończyn górnych, zręczność dłoni i palców. Możliwe jest zatrudnienie w tym zawodzie osób z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych, która nie wyklucza stania i chodzenia. Osoby z dysfunkcją kończyn dolnych znacznego stopnia, także poruszające się na wózkach inwalidzkich, mogą być zatrudnione na wybranych stanowiskach pracy, po identyfikacji indywidualnych barier i racjonalnym dostosowaniu technicznych i organizacyjnych warunków środowiska pracy oraz stanowiska pracy. Wymagany jest wówczas odpowiedni dobór stanowiska – w inspektoratach weterynaryjnych, firmach farmaceutycznych, uczelniach, (praca badawcza i dydaktyczna) lub takie ograniczenie lub zmodyfikowanie zakresu pracy, aby większość zadań mogła być wykonywana w pozycji siedzącej.

4.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

w zakresie projektowania obiektów, pomieszczeń
oraz przystosowania stanowisk pracy
dla osób niepełnosprawnych o specyficznych potrzebach

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Możliwość wykonywania zawodu mają osoby widzące obuocznie, o prawidłowym lub nieznacznie ograniczonym zakresie pola widzenia, rozróżniające prawidłowo barwy oraz osoby z nieznaczną dysfunkcją narządu wzroku, jeśli jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, oraz osoby z zaburzeniami widzenia o zmroku, pod warunkiem zapewnienia im właściwego środowiska i stanowiska pracy.

4.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Zawód, na tych stanowiskach pracy, gdzie nie ma konieczności przeprowadzania badań, które wymagają odpowiedniego stanu słuchu (np. podczas osłuchiwania zwierząt), mogą wykonywać osoby słabosłyszące pod warunkiem zapewnienia im odpowiednich pomocy technicznych i przystosowania środowiska i stanowiska pracy.

4.4. Osoby z dysfunkcją sfery psychicznej

Osoby z chorobami psychicznymi mogą pracować w zawodzie pod warunkiem, że praca, poza wyjątkowymi sytuacjami (wyjazdy, sytuacje kryzysowe w firmie), nie zaburza rytmu dnia i nocy oraz zachowana jest zasada równego traktowania pracowników.

4.5. Osoby z epilepsją

Osoby cierpiące na epilepsję mogą wykonywać zawód na wybranych stanowiskach pracy pod warunkiem, że napady padaczkowe występują sporadycznie, są one sygnalizowane przez aurę, występują głównie wieczorem lub w nocy, nie powodują zbytniego zmęczenia i stosunkowo szybko następuje regeneracja sił po ich wystąpieniu, a przebieg choroby nie prowadzi do charakteropatii padaczkowej. Mogą być one zatrudnione warunkowo po racjonalnym ograniczeniu zakresu zadań do sytuacji, w których możliwy jest stały nadzór i

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ewentualna szybka pomoc, a stanowisko pracy nie stwarza potencjalnych zagrożeń w przypadku emisji choroby.

5. Potrzeba przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnością

5.1. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu

W zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności ruchowej osoby mogą podjąć zatrudnienie w tym zawodzie. Dla osób z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych nie trzeba specjalnie przystosowywać stanowiska pracy. Dla osób z większym stopniem dysfunkcji kończyn dolnych należy odpowiednio dobrać stanowisko lub, jeśli jest to możliwe, można wprowadzić taką organizację pracy oraz ograniczenie zakresu zadań, aby większość z nich mogła być wykonywana w pozycji siedzącej lub w pozycji stojącej z podparciem bioder i pleców.

Dla osób poruszających się o kulach może być potrzebne zainstalowanie uchwytów i poręczy ułatwiających wstawanie i podpieranie w czasie stania. Kolejna możliwa adaptacja to dostosowanie wielkości stanowiska pracy do indywidualnych potrzeb oraz umieszczenie wykorzystywanych urządzeń i narzędzi pracy w najbliższym zasięgu rąk pracownika. W sytuacji pracy biurowej do indywidualnych potrzeb pracownika z niepełnosprawnością należy przystosować siedzisko (regulowana wysokość, uchylne siedzisko, regulowany podnóżek, blokada kół, regulowane lub indywidualnie profilowane oparcie tylne, regulowane i odchylane podłokietniki).

Poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich wymaga likwidacji barier architektonicznych w miejscu i środowisku pracy. Ciągi komunikacyjne powinny być wystarczająco szerokie, bez elementów wolno stojących i pozbawione progów, również drzwi do pomieszczeń i wind powinny mieć odpowiednią szerokość. Konieczna jest likwidacja barier architektonicznych w drodze do zakładu pracy. W

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

miejscu pracy istnieje potrzeba powiększenia przestrzeni manewrowej wokół stanowiska pracy oraz dostosowania wielkości stanowiska pracy i wysokości blatu biurka oraz odpowiedniej przestrzeni pod blatem do indywidualnych potrzeb, a także zapewnienia dostępności wykorzystywanych urządzeń, narzędzi pracy i materiałów na odpowiedniej wysokości, bez konieczności manewrowania wózkiem. Należy zapewnić częściowe lub całkowite wyeliminowanie zadań i czynności wymagających dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Praca osób z tego typu dysfunkcją jest możliwa tylko w przypadku pracy biurowej, naukowej lub dydaktycznej.

Ograniczenie niektórych obowiązków zawodowych jest możliwe w sytuacji pracy zespołowej.

5.2. Osoby z dysfunkcją narządu wzroku

Zatrudnione osoby z niewielką dysfunkcją narządu wzroku, którą można skorygować szklami optycznymi, powinny stosować szkła korekcyjne lub soczewki kontaktowe zapewniające ostrość wzroku, umożliwiającą rozróżnianie nawet drobnych szczegółów pracy wzrokowej. Osoby te mogą także wykorzystywać oprzyrządowanie powiększające (np. lupy powiększające, lunety, monookulary). Wymagane jest też dobre doświetlenie miejsca i stanowiska pracy.

5.3. Osoby z dysfunkcją narządu słuchu

Osoby słabosłyszące mogą uzyskać zatrudnienie na tych stanowiskach pracy, gdzie nie ma konieczności przeprowadzania badań lekarskich, w których istotną rolę odgrywa stan słuchu lekarza weterynarii. Osoby te powinny stosować aparaty słuchowe korygujące słuch (zwłaszcza w częstotliwościach pasma mowy) w stopniu umożliwiającym swobodne, werbalne komunikowanie się z innymi ludźmi (słuch wydolny socjalnie) i wykonywanie zadań lekarza weterynarii prowadzących do postawienia diagnozy. Zaleca się ograniczenie hałasu tła oraz pogłosu w

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

pomieszczeniu pracy – w celu poprawy warunków percepcji dźwięku oraz poprawy warunków komunikacji werbalnej.

Zaleca się również rozszerzenie sygnalizacji ostrzegawczej o sygnalizację świetlną lub wizyjną uzupełniającą dźwiękowe sygnały bezpieczeństwa w miejscach potencjalnego przebywania pracownika (pomieszczenie pracy, toaleta, pokój socjalny itp.) lub sygnalizację wibracyjną, informującą o ewentualnym niebezpieczeństwie. Ponadto zaleca się, aby w miarę możliwości urządzenia teleinformatyczne, takie jak telefon, komputer itp., były dostosowane do aparatów słuchowych (np. mogą być wyposażone w systemy pętli indukcyjnej lub systemy FM). Urządzenia komunikacyjne mogą być również wyposażone w sygnalizację wizyjną, dźwiękową lub opartą na przewodnictwie kostnym.

5.4. Osoby z dysfunkcją sfery psychicznej

Pracownicy podejmujący pracę powinni być w przyjazny sposób zapoznawani ze strukturą i kulturą organizacyjną firmy. Powinni także otrzymać jasne i niedwuznaczne informacje oraz instrukcje odnośnie do podejmowanych zadań.

W firmie zatrudniającej pracownika z tą niepełnosprawnością należy wprowadzić przyjazny tryb informowania o jego problemach zdrowotnych czy społecznych, najlepiej, gdy wie o nich „osoba zaufania”. Można wypracować także obyczaj, że członkowie zespołu pracowniczego interesują się sytuacją społeczną i zdrowotną pracownika i biorą ją pod uwagę we współpracy. Mogą się przy tym uczyć podmiotowego traktowania pracownika z niepełnosprawnością – pozyskiwać wiedzę o jego sytuacji, przede wszystkim od niego samego, lub – za jego wiedzą i aprobatą – z innych źródeł.

W sytuacji kłopotów z psychiczną i społeczną stroną swojej pracy pracownik mógłby korzystać ze wsparcia asystenta zawodowego/trenera pracy. Trener pracy może wywodzić się spośród współpracowników lub być specjalnie w tej roli zatrudniony w firmie. Może też wspierać pracownika z ramienia upoważnionej do tego organizacji. Możliwości wsparcia trenera pracy byłyby jednak ograniczone tylko do sfery emocji i relacji z innymi,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

nie dotycząc kompetencji zawodowych, i powinny obejmować tylko pewien niedługi okres/okresy czasu pracy. Na co dzień pracownik powinien jednak pracować samodzielnie – zgodnie z samodzielnym charakterem stanowiska pracy.

Ponadto, zatrudniona osoba powinna mieć możliwość elastycznego czasu pracy i zakresu obowiązków, co oznacza, że w wyjątkowej sytuacji (związanej z chorobą czy niepełnosprawnością osoby) zakres obowiązków na tym stanowisku zostanie zmodyfikowany w sposób możliwy do zaakceptowania przez pracodawcę. Powinna istnieć także możliwość okresowego zastąpienia pracownika przez inną osobę.

5.5. Osoby z epilepsją

Osoby chore na padaczkę, które uzyskały akceptację lekarza specjalisty, powinny pracować w zawodzie lekarza weterynarii, na wybranych stanowiskach pracy, w zespole, a praca powinna być nadzorowana. Praca powinna być spokojna, nie wywołująca stresów i napięć, które mogłyby prowokować napady, w warunkach zapewniających im bezpieczeństwo, np. poprzez ograniczenie pracy z niebezpiecznymi zwierzętami, z ostrymi narzędziami.

Osoba z epilepsją powinna dobrze znać swoją chorobę i umieć szybko rozpoznawać aurę poprzedzającą napad.

Współpracownicy powinni być poinformowani o tym, w jaki sposób, w razie wystąpienia napadu, mogą prawidłowo udzielić pomocy.

Uwaga. Każdy przypadek zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością oraz przystosowania stanowiska pracy do potrzeb i możliwości tej osoby należy rozpatrywać indywidualnie.